

KATALUNA ESPERANTISTO

OFICIALA PRESORGANO

DE LA

UNIVERSALA ESPERANTIA
BIBLIOTEKO

1777

1916

JARO VI° : JAN.-FEBR. 1915

REDAKCIO KAJ ADMINISTRACIO DE "KATALUNA ESPERANTISTO"

ARIBAU, 55 : BARCELONA

<i>Direktoro</i>	FRED. PUJULÀ
<i>Redakcia sekretario</i>	JOSEP GRAU
<i>Redaktoroj</i>	ESTANISLAU PELLICER JOSEP VENTURA ARTUR DOMENECH
<i>Administristo</i>	JOSEP SERRAT
<i>Administracia sekretario</i>	JOAN AMADES

KUNLABORANTOJ

Manuel BORDAS (Barcelona). — D-ro Jascinto BREMÓN (Barcelona). — D-ro Joaquim COLL (Barcelona). — Delfí DALMAU (Bahía Blanca. Rep. Argentina). — Josep DOMENECH (Girona). — Gustau GALCERÁN (Vilanova i Geltrú). — A. NOVEJARQUE (Valencia). — Joan ROSALS (Barcelona). — Eulalia ROSELL, Teresa ROSELL (Vilanova i Geltrú).

KORESPONDANTOJ

B. Nogué (Manlleu). — E. Agudé (Reus). — P. Solanas (Rubi). — P. Costa (Santa Coloma de Farnés). — J. Vidal (Tarragona). — M. Solà (Terrassa). — F. Guitart (Vendrell). — J. Albagés (Vich).

Nia devizo: *Maro estas gataro*

KATALUNA ESPERANTISTO

OFICIALA ORGANO DE LA
Katalana Esperantista Federacio

Asocia sidejo de la K. E. P. : Rambla, 41 ; Sabadell (Katalunio)
Redakcio kaj Administracio de K. E. : Arribau, 55 ; Barcelona

AL LA TUTA ESPERANTISTARO
PACAN 1915^{an} JARON
DEZIRAS EN LA NOMO DE LA
KATALUNA ESPERANTISTA
FEDERACIO

La Komitato

Iberia Esperantista Konfederacio

KIAM en la Kongreso de Sant Feliu de Guixols estis legata la propono de S-ro Amades, publikigita en nia numero de Majo 1914^a, celanta etendigi la KATALUNAN ESPERANTISTAN FEDERACION al ĉiuj landoj katalune parolantaj, montriĝis klare la ĝenerala aprobo de la kongresanoj, multaj el kiuj estis aprobintaj per akklamado en la antaŭa Kongreso, Olot 1913^a, la proponon starigi *superan potencan Komitaton*, kiu kunigante ĉiujn fortojn kaj havante ĉies reprezenton, klopodos por la starigo kaj oficialigo de Esperanto en Iberio.

S-ro Amades konstatante la favoran akcepton faritan al lia propono, diris nur kelkajn vortojn, deklarante ke ĝi celas doni okazon al la membroj de la komisiono elektita en Olot por la starigo de la Iberia Konfederacio, sciigi pri la farita laboro kaj tial petis ilin bonvolu rakonti pri la tasko entreprenita. S-ro Pujulà, konferencinte kun siaj kolegoj en la komisiono, donis la petitajn klarigojn kaj raportis pri la rezultoj de la agado, kiun li — reprezente de la katalunaj komisionanoj, S-roj Prezidanto de K. E. F., Bremón kaj Grau, — faris apud la ceteraj aliregionaj kolegoj, montrante ke la 2ª rezolucio¹ de la Olot'a Kongreso brile efektiviĝis, danke al la kuraĝo kaj entuziasmo de S-ro Piñó, kiu sukcesis fondi Federacion kunigantan la esperantistojn en la hispanaj provincoj Valencia, Castellón, Alicante kaj Teruel. Li diris, ke la tasko de la katalunaj komisionanoj estis multe malpli aktiva, ol tiu de la ceteraj kolegoj, ĉar la KATALUNA ESPERANTISTA FEDERACIO jam de longe ekzistas kaj estas preta kunligi kun la fonditaj aŭ fondotaj ĝeneralaj asocioj en Iberio, por konduki la aferon ĝis atingi la celon de la Konfederacio. Se en aliaj regionoj, krom Valencio kaj Katalunujo, — aldonis S-ro Pujulà, — Federacioj ne estis fonditaj, tio dependas ne de manko de entuziasmo aŭ de malaprobo je la ideo, sed de nesufiĉa disvastiĝo de nia ideo en ilia teritorio; tamen la semoj fruktiĝos, ĉar bonaj samideanoj promesis labori por kontribui al la starigo de ĝenerala organizacio por la tuta ŝtato.

La proponinto, aŭskultinte la klarigojn donitajn, kiuj lin plene

1. La Kongreso vidus kun ĝojo la starigon de similaj al la nia Federacioj en la ceteraj partoj de Iberio kaj ilian kunagadon en granda Konfederacio, kiu respektante ĉies liberecon, laboros efike kaj unukore por la antaŭe ditaj celoj.

kontentigas, retiris la proponon, kaj la Kongreso per aplaŭdado al S-roj Pujulà kaj Amades montris kun kiom da simpatio la katalunaj samideanoj rigardas la klopodojn de la aliregionaj kunbatalantoj plivastigi kaj fortigi ĝeneralan organizacion, kiu reprezentos la tutan Iberlandan esperantistaron.

Ke la semoj jetitaj ne falis sur malfekundan teron, montras klare al ni la sekvanta komunikaĵo, kiun la Komitato de la K. E. F. ricevis de *Frateco*, esperanta societo de Zaragoza.

«En ordinara komitata kunsido de tiu ĉi Societo, okazinta en la proksima pasinta monato, oni decidis laŭ la propono de S-ro Prezidanto subskribata, adresi sin al la Kataluna Esperantista Federacio proponante, ke ĝi kunvoku la unuan Esperantistan Nacian Kongreson en Barcelona, koincidante kun la Internacia Ekspozicio de Elektraj Industrioj.

Je la sama tempo oni povus ankaŭ prepari Internacian Esperantistan Semajnon per kiu solenigi la projektotajn kunvenojn kaj ekskursojn.

En la okazo esti akceptita la ideo, kiun plezurege ni submetas al la ekzameno kaj aprobo de tiu Federacio, vi povas esti certa pri nia plej entuziasma kunhelpado. — Zaragoza, 12ª Novembro 1914. — *Benigno de Luna.*»

Ankaŭ el Andaluzio venas al ni kuraĝiga voĉo de la Hispana Societo p. p. Esperanto, kiu ĵus publikigis cirkuleron subskribitan de ties prezidanto kaj sekretario, S-roj Trinidad Soriano kaj Carlos Martínez, en kiu post klarigo pri la situacio de la Hispana Societo, oni diras la jenajn frazojn:

«Jam dum la regiona kataluna kongreso de Olot kelkaj el niaj pioniroj komprenis ke la ago de H. S. ne alvenis ĉie, kaj tial, ĝi ne povis plenumi dece siajn taskojn. Ili pripensis, ke se ni estus organizitaj, kiel en Francujo kaj aliaj landoj, *per regionaj federacioj grupaj*, kaj *poste kunfederigitaj per nacia komitato*, kiu unuigas ĉiujn, la ago de la regiona komitato estus pli efika kaj facila ĉe la diversaj urboj kaj eĉ vilaĝoj de ĝia proksima enlando. La grupanoj kotizus nur por la regiona komitato kaj tiu ĉi pagus al centra nacia komitato la pli-malpli grandan onon, kiun nova regularo difinus laŭ la tasko, kiun ĝi devus plenumi.

La bondeziro estas evidenta. La rezultatoj jam ne estas tiel klaraj. Estas multaj regionoj en Hispanujo, kie Esperanto ankoraŭ ne sukcesis, aŭ kie ĝi ne atingis sufiĉan nombron da propaganditoj. Kiel ili kunigos perajojn por propagandi en siaj regionoj, ĝuste kie tion oni plej bezonas?

Tamen estas nepre necese ne daŭrigi brakkrucigite. Niaj samideanoj el kataluna regiono jam de longe estas kunigitaj per Fede-

racio. La valencianoj ankaŭ, de la pasinta jaro sukcesis federaciigi la orientajn provincojn Castellón, Valencia, Alicante kaj Teruel.

Eble en aliaj regionoj, kie oni parolas enlandajn specialajn lingvojn (oni scias ke tio unuigas homojn) estus pli-malpli facile federaciigi niajn samideanojn; sed ni povas certigi ke, en Andaluzio, ni ne trovis decan emon, kiam ni disvastigis la ideon.

Per la jena cirkulero ni proponas al ĉiuj niaj hispanaj samideanoj ke ili pripensu la aferon kaj ili komuniku al ni sian opinion. Ni atendos iliajn respondojn dum kelkaj monatoj, kaj en Majo ni jam agos laŭ iliaj esprimitaj deziroj.

La transskribitaj dokumentoj lasas al ni nenian dubon, ke la ideo starigi Iberian Esperantistan Konfederacion, estas ĝuste konsciata kaj bone ŝatata en la tuta lando; mankas nur kelkaj formalajoj inter la diversaj organizacioj por konkludi definitive la starigon de la supera komitato, kiu devos zorgi pri la ĝeneralaj komunaj entreprenoj kaj unuigi la aŭtonomie kondukatajn laborojn de ĉiu el la Federacioj aliĝintaj. La KATALUNA ESPERANTISTA FEDERACIO estos tre ĝoja, se ĝi povas alporti sian helpon al la efektivigo de la I. E. K., kiu nuntempe estas la dezirata celo de tre multaj, eble de ĉiuj, esperantistoj de la Iberiaj landoj.

KATALUNA ESPERANTISTO, ĝia presorgano, malfermas siajn paĝojn al ĉiuj samideanoj, kiuj volos per sugestio de projektoj, iniciativoj k. t. p., kontribui al la bona tasko de la Komisiono por starigo de la Iberia Esperantista Konfederacio, kies neceseco fariĝas kun ĉiu tago pli sentebla. La cirkonstancoj de la nuna momento, ŝajne malfavoraj instigas nin obstine laboradi; la forestanta paco sentigas pli forte ol iam siajn bonojn, kiujn oni nun povas nur bedaŭri; la deziro ilin denove akiri ĝermas en ĉiuj koroj; en tiuj de niaj samideanoj, kiujn la terura ŝtormo forglutis en sin, tiu deziro floras, viviĝas, pligrandiĝas kun ĉiu momento; ni devas fari, ke tiu deziro efektiviĝu; kiam Paco rebrilos sur la malluma tero, kiom granda estos nia feliĉo, se ni per la helpo kaj ekzemplo de nia organizaĵo povas kontribui al la rekonstruo de l' disfalintaj frataj organizoj, celantaj, kiel la nia, starigon sur la mondo de eterna fruktodonanta Paco!

Se ni havis la bonan ŝancon resti flanke de l' milito treninta post si la rezultatojn de longjara peza laborado, ni repagu al la postvivontoj de l' granda dronado, proponante al ili ripozadon en la trankvila haveno de nia anaro. Por tio ni pligrandigu ĝin: ju pli granda ĝi estos, des pli grava estos la efiko de nia ekzemplo, des pli rapide la esperantistaro resaniĝos el la kruela sangado, kiun ĝi nun suferas. Kiam la ŝipo simbolo de nia idealo albordeĝos al la sopirata bordo — nia celo — oni premios nian firmecon: nur danke al la kvieto,

de nia rifuĝejo, ĝi estos elsaviĝinta el la perejo, nur danke al nia trankvilo kaj kuraĝo meze de la furioza ventego, nia samideanaro estos restinta sur la bona vojo.

Ni ricevos tiam kun fiero la plej grandan premion : la sinceran dankon de ĉiuj noblaj, de ĉiuj bonaj koroj.

Samideanoj, denove al laboro! La Iberia Esperantista Konfederacio estos firma apogilo de la resaniĝanta Esperantismo!

Unueco estas forto! Potenco *maro estas* simple *gitaro* : ĉiu laboru!

JOSEF GRAU

EL NIA V^a KONGRESO

La ekzamenoj anoncigitaj okazis ĉe la Urbodomo je la horoj fiksitaj en la programo de la Kongreso. Aspiris al la diplomo de profesoro la konataj esperantistoj S-roj Josep Ventura, el Terrassa kaj Lleonart Renom, el Barcelona. Post la brilaj ekzercoj ili ambaŭ ricevis la diplomon laŭ unuanima decido de la ekzamena tribunalo, kiun konsistigis S-roj Pujulà, Gili kaj Grau, diplomitaj profesoroj de K. E. F.

— La Organiza Komitato eldonis specialan serion de koloraj kartoj kun bildoj el la kongresurbo kaj ĉirkaŭaĵo, kiujn la kongresanoj volonte aĉetis; sekvinda ekzemplo por la venontaj kongresoj.

Aperos en la proksima numero

EPIZODO DE MAGDALENO

AMIKINO DE BELTALIULINO

el *La Ben Plantada*, de Xenius, tradukita de

D-ro BREMÓN

Markanto'DEVIZO : *Mi scias nur, ke mi nenion scias*

GÖTHE

En la martrankvilo, en la marsilent'
 ĉio lum', viv', estas;
 nek folio morta dancas kun la vent'
 nek flor' velka restas.

Kiam mev' flugante tra la spac' sen fin'
 en l' altaĵ' perdiĝas,
 amepante venas ĝia kunulin'
 kaj tuj reforiĝas.

Pro la longa iro ne haltas sen pov'
 ondo lacigita,
 nek vespere venas ree ventet-blov',
 de l' maten' pelita.

Kaj potenc-resona, en ĉiu moment',
 la viv-himno estas...
 Eĉ folion mortan trenas ne la vent',
 nek flor' velka restas.

APELES MESTRES

Tradukis JOSÉ VENTURA

La Pariza Kongreso

TUJ post la anonco ke la Deka Kongreso de Esperanto okazos en la granda urbo Parizo, ĉiuj esperantistoj de la tuta mondo sin pretigis ĉeesti.

Kiel ĉiuj amikoj de Esperanto, mi konsideris la sukceson de nia Kongreso kiel la definitivan triumfon de nia granda idealo, kaj ankaŭ, kiel multaj aliaj samideanoj mi tuj enskribiĝis en la vicoj de ĉeestontoj en nia plej grava kunveno. Kaj ju pli la dato de la Kongreso estis proksima, des pli niaj pretigoj estis gravaj, niaj entuziasmo kaj konfido pri la sukceso de nia Kongreso estis grandaj. Plivigliĝis nian esperon la Oficiala Organo de la Deka, kiu alvenis en niajn manojn regule ĉiumonate, kun novaĵoj pri la sukceso antaŭvidita. La listo de la kongresanoj pli kaj pli grandiĝis kaj la entuziasmo por nia ideo estis ja kuraĝiga, sed, la lastaj tagoj antaŭ nia kongresfestoj portis al niaj koroj novaĵojn tute malkuraĝigajn; la ĵurnaloj antaŭvidis la eblecon de milito inter la Eŭropaj landoj.

Fine venis tiu tiel sopirita dato : nia forveturo al Parizo. Kune kun ĝi venis gravaj sciigoj kiuj jam certigas ke la Eŭropa milito estas ne nur ebla, sed bedaŭrinde reala; la telegramoj kiuj unue parolis tiel konfuze, jam anoncas la realiĝon de tiu tiel grandega milito, pri kiu ni ĉiuj tiom da fojoj aŭdis paroli. Tamen nia entuziasmo, kaj la dubo ke en tiu fojo, kiel en aliaj, tiuj informoj estus nur alarmigaj, kaj ke tiu tiom preparolita eŭropa milito pro ĝia senlima graveco eble ne okazos, kuraĝigis nin forveturi, konfidante je nia idealo kaj nia devo al la sukceso de la X^a kaj de Esperanto. Ni ne dubis, ni ne povis dubi pri la sukceso de Kongreso kies organizado estis tiel lerte preparita. Kaj ni foriris...

La lastan tagon de Julio karavano de pli ol 50 katalunaj samideanoj forveturis al la Kongresurbo. La plej granda parto el la forveturintoj estis junuloj, kiuj ne volis nek povis pensi pri la gravaj cirkonstancoj kiuj okazas en nia Kontinento; ili estis gajaj, ŝercemaj, ridemaj je la diritaj spritaĵoj. Dume nia vagonaro rapide marŝis... antaŭen... ĉiam antaŭen... La vojaĝo estis plej feliĉa, kaj ni estis ofte demanditaj pri la kialo de nia vojaĝo karavane. Kial, oni demandis nin, en tiuj teruraj momentoj vi riskas fari viziton al la urbo Parizo? Ni informis ilin, ke nia vojaĝo estas nur paca kaj ni estas pacamantoj.

Ni aŭdis kelkfoje la vortojn en tiuj momentoj filozofa : utopio.

Tamen fratigan kaj pacan idealon ni vidis super la malaltaj homaj bataloj kaj konsideris vere utopio la eblon de fratiga milito en tiuj tagoj, antaŭ la espero de la fina venko por la fratigo de l'homaro. Ne, ni ne timis pri la okazontaĵoj!

Ni atingis fine Parizon, kaj denove niaj duboj komenciĝis kaj de tiu momento ni kredis ja pri la ebleco de gravega milito; la novaĵoj ricevitaj el kelkaj Eŭropaj landoj estis ke la Rusa, Serba, Aŭstria kaj Germana kancelieroj ne interkonsentis kaj ke la milito inter ili estis jam deklarita. Niaj samideanoj el tiuj landoj ne povos ĉeesti. Ni vizitis la Akceptejon de la Kongreso kie oni donis al ni la plej malgajajn sciigojn kaj tiam eĉ la plej optimistaj jam elreviĝis el tiu sonĝo de kiu ni ne volis vekigi. Ni salutis kelkajn amikojn hispanajn, katalunajn kaj eksterlandajn samideanojn, kiuj kiel ni riskis entrepreni la vojaĝon, sin oferante al sia ideo. Kaj la nokton mem de nia alveno, mobilizado estis deklarita en Francujo por la morgaŭa tago 2.^a de Aŭgusto.

Ni vidis tiam la malsukceson de la Kongreso. Nia disreviĝo estis pli granda ĉar ni esperis la Kongreson kun tiom da konfido, kaj ni ekvidis en unu momento niajn iluziojn disfalintaj, tiuj iluzioj vivintaj en niaj koroj dum tiom da tempo. La sekvanta tago de nia alveno, Parizo estis grandega amasbruo, la parizanoj estis kvazaŭ frenezaj pro entuziasmo, kaj kontrastis al tiu bruo la paco de nia idealo. Kiam ni kunvenis en la Granda Palaco Gaumont, kiam ni, malgajaj, alvenis unu post la alia en tiun Palacon, avide demandadis sciigojn pri la gravega momento kiun trairas la Eŭropa Kontinento. La malferma kunsido, kiun ni tiel multe esperis, kaj kiun ni imagis tiel plensukcesa, reale montris al ni kiel malgaja estas la vivado. La nombro da samideanoj ĉeestantaj estis ja granda, sed ĉiuj elmontris en la vizaĝo signon de malgajeco. La granda halo de la Kongresejo, arte kaj bele aranĝita, ankaŭ kiel la personoj ŝajnis malgaja, — tiu halo kiu devis enteni esperantistojn el la tuta mondo dum momentoj de frateco. La flagoj de ĉiuj nacioj kunligitaj per nia esperanta standardo ŝajnis al mi kvazaŭ sarkasmo.

Malfermis kaj fermis la kunsidojn de la Kongreso ĝia Sekretario, kiu per emociitaj vortoj esprimis ke la kongreso ne povos okazi. El ĉiuj lipoj eliris konfuzaj vortoj kontraŭ la kaŭzintoj de la milito, ĉiuj koroj batis sub la sama influo. Kaj post tio la Kongreso finis siajn senfruktajn taskojn; tiu granda kaj grava festego, de kiu ni esperis tiom da bonaj fruktoj por nia afero, estis finita.

Post tio, venkinte milon da malfacilaĵoj ĉiuj revenis, post sepo da tagoj vane perditaj, hejmen, kun la koro premita, sen esperoj kaj iluzioj. Malbenata estu la milito!

JOAN GILI NORTA

Novaj redaktoroj

DEPOST tiu momento S-roj Josep Ventura kaj Artur Domenech plenumos la taskon de redaktoroj de KATALUNA ESPERANTISTO. Ili ambaŭ estas bone konataj : S-ro Ventura, malnova esperantisto perfekte konanta nian lingvon, multfoje premiita en niaj Floraj Ludoj, portas al la Redakcio de nia gazeto la valoran helpon de sia firma konstanteco. S-ro Artur Domenech, nova samideano, gajninto de la premio Universitat en la pasinta jaro, kronita per la Natura Floro en la Floraj Ludoj de Sant Feliu de Guíxols, portas al ni sian kuraĝan entuziasmon kaj sian fidon en nia triumfo. Ili ambaŭ estas energiaj, inteligentaj, laboremaj : ŝatindaj kvalitoj garantiantaj ilian bonan taskon.

S-ro Pellicer konservos sian postenon kaj plenumos la oficon de sekretario de redakcio, ĉar S-ro Grau ricevis de la Komitato de la K. E. F. la honoran komision direkti la oficialan organon de la Federacio dum la bedaŭrinda forestado de S-ro Pujulà, la kara Direktoro. Ili ĉiuj, en la komenco de la peza tasko supera al iliaj fortoj, esprimas sian esperon je la indulgo de la legantoj, kiuj certe sentos en KATALUNA ESPERANTISTO la mankon de la sperta gvidado de S-ro Pujulà. Ili tamen akceptis la redaktorajn oficojn, certaj ke la bonaj amikoj, kiuj promesis sian kunlaboradon, senpezigos per sia helpo la respondecon de ilia tasko.

Al ĉiuj, legantoj kaj kunlaborantoj, proponas sincere sian antaŭdankon.

LA REDAKCIO

ENLANDA MOVADO

Manko de spaco malhelpas la raportadon pri ĉiuj lastaj okazintaĵoj per kaj por Esperanto en nia lando. Tamen ni klopodos resumi per mallongaj raportetoj la sciigojn, kiujn pri la plej gravaj el ili ni ricevis, promesante ke de la venontaj numeroj la informoj estos kiel eble plej ampleksaj, kaj esperante ke niaj korespondantoj rapidos sendi al ni siajn raportojn pri esperanta movado en siaj urboj, por ke la sciigoj ne rezultu malnovaĵoj.

BARCELONA. — El la festaro, kiun la *Barcelona Esperantista Societo* organizis en pasinta Aprilo, ni ne raportis ankoraŭ pri la sekvantaj festoj.

La 18^{aa} de Aprilo okazis ĉe *Barcelona Stelo* solena balo, tre sukcesa. La 23^{aa} de sama monato estis faritaj ĉe *Semo* paroladoj kun lumbildoj pri la okazintaj Universalaj Kongresoj de Esperanto; oratoroj estis S-roj Sabadell, Pujulà, Rosals, Coll, Mattes, Bremón, Urbez kaj Grau. Pri Parizo kaj ĝia ĉirkaŭaĵo paroladis S-ro Pujulà la 30^{aa} de Aprilo, kaj prezentis grandan nombron da bildoj, kiuj tre plaĉis. Ambaŭ paroladvesperoj havis grandan sukceson. Intertempe, la 26^{aa}, okazis la ekskurso al Vallvidrera, kiun malhelpis la pluva vetero; tamen 20 gesamideanoj sufiĉe agrable faris la ekskurson.

— Ĉe la fino de la kurso 1913^a-1914^a, kiun D-ro Joaquim Coll faris en la Barcelona Universitato okazis, kiel kutime, la ekzamenoj, per kiuj la multaj lernantoj montris la profiton, kiun ili eltiris el la klaraj lecionoj donitaj de la profesoro. En la konkurso spĉiala por la premio Universitat (100 ptoj.) estis laŭreato S-ro A. Domenech, kiu ricevis multajn gratulojn, kiel ankaŭ D-ro Coll pro la bona rezultato de la kurso.

— *Barcelona Stelo* okazigis en sia sidejo la 5^{aa} de Decembro esperantistan vesperfeston. Amatora societo «L'Auba» prezentis la katalunan teatraĵon «Cura de moro», kaj la esperantistoj ludis tre korekte la verkon «Amors esperantistes» kiun S-ro Gili adaptis al la kataluna lingvo. Estis tre aplaŭdata pro sia perfekta rolludo S-ro Viñas kaj oni varme aplaŭdis la ceterajn partoprenintojn, speciale F-inojn Navas kaj Rey. Balo finis la tre agrablan feston, kiun amase ĉeestis la esperantistoj barcelonaj.

— La 7ma de Novembro *Ĉiam Antaŭen* malfermis novan kurson per propaganda festo, ĉe kiu S-ro Grau paroladis pri la temo «Esperanto kontraŭ la milito».

— *Paco kaj Amo* malfermis ankaŭ novan kurson la 23^{an} de Januaro 1915^a. Okaze de tio S-ro Grau faris paroladon pri «Esperanto kiel kultura faktoro».

— La barcelonaj esperantistoj organizis honore de la gajninto de la Natura Floro en la Floraj Ludoj de St. Feliu de Guŝxols, S-ro Artur Domenech, lunĉon, kiu okazis en la sidejo de «Barcelona Stelo» la 24^{an} de Julio kun ĉeesto de 60 gesamideanoj, kiuj volis montri al nia bona amiko sian estimon kaj simpatian.

La feston prezidis S-ro Domenech, al kiu esprimis sian gratulon S-roj Rey, en nomo de *Barcelona Stelo*, Serrat, de la K. E. F., Guinart kaj Pailez, de la *Respublikana societo* de la V^a distrikto, Bordas de *Semo*, Renom de *Ĉiam Antaŭen*, Viñals, Iduarte de B. S., F-ino Rey en nomo de la fraŭlinoj kaj S-ro Grau, kiel sekretario de la Floraj Ludoj.

Al ĉiuj respondis S-ro Domenech per elokventa, sincera parolo, dankante ĉiujn. Balo finis la feston.

TARRAGONA. — La 11^{an} aprilo okazis la solena malfermo de la esperanta Ekspozicio aranĝita de *Tarragono Esperanta* kaj de la ĵus naskita grupo *Tarragono Katolika* kun ĉeesto de lia Moŝto S-ro Arĥiepiskopo D-ro Antolin López Peláez, lia Urbestra Moŝto S-ro Prat, komitato de urbkonsilantoj konsistanta el S-roj Salvadó, Rimbau, Massó, Soler Cañellas kaj Solé Granell; Moŝto S-ro Provincestro, Moŝto S-ro Direktoro de la Normala Lernejo de Instruistoj kaj aliaj Aŭtoritatuloj, kaj ĉiuj fraŭlinoj kaj samideanoj de *T. E.* Post saluto kaj prezentado de ĉiuj gesamideanoj farita de S-ro Agustí, prezidanto de *T. E.*, Moŝto S-ro Arĥiepiskopo elparolis esperante la jenajn vortojn «Mi malfermas la Ekspozicion», kaj ĉiuj Aŭtoritatuloj vizitis ĝin gvidataj de ĉiuj geanoj de *T. E.* kaj *T. K.* kiuj tute afable klarigis al ili detale la demandojn faritajn pri Esperanto kaj la Ekspozicio, en kiu oni povis admiri belegan kolekton de kelkaj miloj de poŝtkartoj el ĉiuj nacioj kaj landoj de la mondo, redaktitaj esperante, libroj, broŝuroj, revuoj, gazetoj, fotografajoj k. t. p. En ĉefa loko oni vidis belan vitroŝrankon prezentitan de la firmo *León Ferreté e Hijos y Comp.*, fabrikantoj de la bongusta *Likvoro Esperanto*, kiu tiun tagon aperis unuafoje al la disvendado; S-ro Ferreté invitis S-ron Arĥiepiskopon, S-ron Urbestron, kaj ceteraj aŭtoritatuloj kiuj prezidas, trinki ĝin, kion ili faris plezurege post la lunĉo per kiu la organiza komitato regalis ilin.

Moŝto S-ro Arĥiepiskopo multe entuziasmiĝis pri Esperanto kaj multe laŭdis ĝin, demandante kelkajn sciigojn pri nia sankta kaj homarama afero kaj treege rekomendis ĝin al la katolikoj kaj fine promesis lerni ĝin kaj paroladi por Esperanto kaj ĝia internacia graveco en la Senato (Alta Hispana Ĉambro). Fotografisto impresis kliŝaĵon de la ĉeestantoj, kiuj finis la feston kantante «La Espero'n».

Tiu esperanta Ekspozicio estis tre grava kaj vizitata de niaj samurbanoj kaj ankaŭ de multnombraj samideanoj de aliaj urboj; inter ili ni rememoras: S-ro Rosals kaj edzino el Barcelono; Pastro Joan Ortega S. J. el la Observejo de l' Ebro; S-ro Pau Llopart Galimany, Sekretario de la Urbeŝtaro de Querol; Pastro Josep M.ª Dalmau, Ĉef-paroĥestro de Falset; S-ro Manuel Monguió el grupo *Supren* de Barcelono; S-ro Ramón Sedó el Capsanes; kaj S-ro Joan Ferreté, Prezidanto de la Ekskursiva fako del «Centre de Lecturas» de Reus kaj multnombraj partoprenintoj de la III^a Kataluna Ekskursiva Kongreso. La Ekspozicio estis fermita la 16da aprilo.

Veturila blankkolora festo (Coso blanco). — *Tarragono Esperanta* faris uzon el la okazo de la veturila blankkolora festo okazinta en tiu ĉi urbo la Paskan dimanĉon, por propagandi nian amatan idealon kaj tial prezentis belegan kaleŝon kun formo de rava korbo, tute konstruita per blankaj paperaj krizantemoj kaj ornamita de verdaj kvinpintaj floraj steloj. Tiu riĉa krizantema korbo estis okupita — kvazaŭ belega bonodora bukedo de brilaj kaj delikataj floroj — de niaj ĝentilaj kaj ĉarmaj esperantistinoj, Fraŭlinoj Pepita García, Teresa Balart, Lola kaj Filomena Sentís, Anita Gornals kaj Mercedes Dols.

La Juĝantaro donis al la kaleŝo prezentita de T. E. la duan premion kiu estas estiminda kaj arta objekto.

Nian plej koran gratulon al samideano S-ro Pau Huecas, aŭtoro de la projekto kaj al la Tarragonesperantanoj por la gajnita premio. *Korespondanto.**

MOLINS DE REI. — La 26da de Aprilo de 1914, kelkaj anoj de «Juventud Católica» starigis ĉe tiu Societo (str. Sant Miquel, 14) esperantistan grupon nomatan *Stelanoj*. Kiel solenigon de la fondo de tiu grupo oni organizis ekskurson al ruiniĝinta kastelo Ciuró, al Santa Creu d'Olorde kaj al Vallvidrera. En Santa Creu, post la solena beno de la standardo de la grupo, faris belan paroladon la prezidanto, P-tro Narciso Pomés, kaj dum la ekskurso, gajigita per kantadoj de nia himno *La Espero*, oni disdonis diversajn propagandajn foliojn. Ni aŭguras al la nova grupo, kiu tiel lerte kaj entuziasme komencis sian en Molins de Rei, baldaŭan fruktoplenan rikoltadon.

SABADELL. — *Esperanta Semo*, kiel ĉiam laboradas nuntempe klarigante kurson de lingvo internacia, ĉiujn mardojn kaj vendredojn vespere.

S-ro Carles Valdeperas malnova ano de *Esperanta Semo*, al kiu oni ŝuldas plejparte la penetron de Esperanto en rondojn pure laboristajn el Sabadell, mortis.

Al liaj malĝojaj edzino kaj gefiloj ni esprimas niajn kondolencojn; bedaŭrante ankaŭ lian perdon nome de nia Federacio, kies li estis membro.

RUBÍ. — La 24^{aa} de Majo la grupo *Esperanta Burĝono* ricevis la viziton de la grupo el Sabadell *Aplach Esperanta Grupo*, kiam tiu-ĉi revenis de sia ekskurso al Papiol. La 12^{aa} de junio okazis ĝenerala kunveno en kiu oni pritraktis kaj unuanime aprobis la projekton pri la ŝanĝo de la sidejo de la grupo.

BARBARÀ DEL VALLÈS : La katalunaj katolikaj esperantistoj. — La 20^{aa} de decembro, la *Kataluna Ligo de Katolikaj Esperantistoj* interkonsente kun la societoj *Esperanta Nesto* kaj *Katolika Stelo* organizis oficialan feston dediĉitan al Virgulino de l' Espero.

Ni tre bedaŭras, ke malsufiĉo de spaco malpermesas al ni raporti tiel amplekse, kiel ni dezirus, tiun gravan feston. Tamen ni ne povas lasi senmencie la ĉefajn partojn el ĝi konsistintajn el Solena Meso, majstre kantita de la Sabadell'a orkestro «Fatxendes», kun ĉeesto de la urbestro prezidento de la urbestro, dum kiu predikis per Esperanto, elokvente kaj majstre, P-tro Anĝelo Garriga, Arĥiparofiestro de Sabadell, malnova, preskaŭ nekonata esperantisto, kiu elmontris sin, lertega konanto de nia lingvo; el procesio ĉirkaŭ la preĝejo kun latinaj kaj esperantaj kantoj religiaj, el popolaj dancoj, el frata kunmango kun ĉeesto de ĉirkaŭ 30 samideanoj kaj entuziasmaj tostoj, kaj el noktokunveno en sidejo de *Katolika Stelo* dum kiu oni plenumis programon de muzik-literatura festo, kun varmaj aplaudadoj de amasa ĉeestantaro.

VICH. — Ankaŭ la Vik'aj katolikaj esperantistoj festis kun granda sukceso, la 20^{aa} de Decembro 1914, sian patroninon la Virgulinon de l' Espero.

Solena Meso en preĝejo Sant Felip Neri kun esperanta majstra prediko de D-ro Joaquim Coll, profesoro de Esperanto en la Barcelona Universitato, kaj literatura festo en societo «Círcol Literari» prezidita de portreto de D-ro L. L. Zamenhof, belguste ornamita per

branĉetoj de olivarbo estis la ĉefaj okazintaĵoj de tiu festo, kiu rezultis plena sukceso por esperantismo kaj por siaj organizintoj.

Unu el niaj redaktoroj revenis ĵus el Vilanova i Geltrú, kie li konferencis kun la kuraĝaj gesamideanoj de *Laboro Esperanta*. En la sekvonta numero ni donos detalojn pri la preparaj laboroj de la Kongreso.

Ni povas malfermi niajn esperojn al kuraĝiga optimismo.—K. E.

Lastaj sciigoj pri nia kara pioniro, S-ro Pujulà, estas tre bonaj. Li restis post lastaj bataloj senvunda kaj sana. Kun plezuro ni tion komunikas al niaj legantoj.

El la esperantaj gazetoj

MILITO!

Post la apero de nia lasta numero, eksplodis kvazaŭ el blua ĉielo la plej terura politika fulmotondro, kiun iam la mondo spertis. Tuta Eŭropo subite konvulsiiĝis pro milita agado, kiu nun ŝancelas la fundamenton mem de nia civilizacio, ne nur en la landoj, kie furioze bataladas la armeoj, sed ankaŭ en landoj malproksimaj de la milita scenejo. Priskribi la nedireblan mizeron de multaj milionoj el niaj samehomaj estaĵoj, ni nek devas, nek volas, nek povas. Ĉiuj legantoj scias, ke la tuta mondo ŝajne frenezas; ĉie regas sufero, teruro, malĝojo, multaloke eĉ la plej nigra malespero, kaj ruino.

Meze de la tumulto, ni kaptu laŭ nia povo kelkajn momentojn por racia pripensado. Ni serioze demandu al niaj animoj, kia spirita sintendo estas la plej konforma al la sana prudento de ni, kiuj en pli feliĉaj tempoj nin nomis Esperantistoj, kiuj ankoraŭ kuraĝas sopiri al la fina venko de la bono kaj la interhoma amo.

Unue ni devas memori, ke la popolo de tiu aŭ alia lando tute ne estas responda pri la malamikaj agoj de sia lando. Ankaŭ ne la soldato, kiu celas vin per pafilo aŭ trapikas vin per lanco, tion faras pro malamo: ni ĉiuj estas eroj de kruela, sensenta maŝino, la militarisma sistemo, kiu al neniu alportas ian veran bonon, sed kiu sennombrajn milionojn da bonanimaj kaj senkulpaĵaj homoj en ĉiuj landoj dispremas kaj ruinigas. Tiun abomenan maŝinon ni lasis kreski ĉirkaŭ ni en tempoj pacaĵ; kaj nun ĝi senkompatе disŝiras nin sendistinge, ĉu tiun sorton ni meritis aŭ ne. *Ĉiu individuo el ni estas iagrade responda pri la ekzisto de la nuna terura stato de aferoj.* Plej facile estus, por kvietigi niajn konsciencojn, diri, ke ni individue estas

nur viktimoj de malbenita sistemo, kaj kulpigi pri la peko kelkajn ambiciulojn. Tamen pli honeste, pli kuraĝe estos, ke ĉiu homo, kiu vere malamas la malbonon, humile konfesu, ke li mem estis ĝis nun konsentanto pri kondiĉoj, kiuj nepre devis kaŭzi la nunan ĉiebruantan krimegon, kaj ke li solene promesu al sia animo, ke tuj de nun li studos senantaŭjuĝe kaj senegoisme la verajn kaŭzojn, kiuj necesigis kaj subtenis la nunajn cirkonstancojn, kaj, trovinte la solvon, li aliĝos tutkore al ĉiu nacia aŭ internacia movado, kiu celas frakasi la kapon de tiu ĉi Moloho.

Pri difinitaj planoj diskuti ne devas Esperantista ĵurnalo. Kiel Esperantistoj nia devo nur estas propagandi lingvon, kiu verŝajne estas destinita kiel grava rimedo al la sopirata interkonsento kaj interkompreno tutmonda. Tamen kiel homoj prudentaj, ĉiu laŭ sia kapablo penadu ĉiam kaj ĉie helpi al ĉiu influo tendencanta al la mortigo de militado, al amo je ĉio aminda al malamo kontraŭ malameco ĉiaspeca.

The British Esperantist, Septembro 1914

LA MILITO

Milito, terura milito de l' popoloj, eksplodis tra la mondo kaj ekskuis la tutan terglobon. La principoj, testamentitaj de kristanismo kaj humanismo, la alta idearo de la moderna kulturo. — ĉio estas forgesita kaj nur la tintado de l' mortigiloj estas aŭdata. Oni jam detruis Lieĝon, Luvenon kaj ruinigo minacis al la mondurbo Parizo. La centroj de nia civilizacio ruiniĝas.

Tamen kun hela espero rigardu ni la estontecon. La nuna milito, ĝi mem, abomenigos kaj senkapigos la hidron de l' militarismo. Ni esperu, ke ĝi nebligis la situacion, kiam unu regno stimulas la tutan mondon armigi kaj senĉese pretigi por la milito. Ni esperu, ke nova, pli natura, stato estos fiksita por longe. Paco konstanta, paco eterna, ni kreu, alvenos... Simile al infano, ĝi estas nun akuŝata kun doloroj.

Kaj nun? Nun ĉiu plenumu sian devon... La konscienco de l' rusaj samideanoj estas pura. Ne Ruslando deklaris la militon... Ruslando sin defendas. Sendanĝerigi sian ekzistadon, — jen estas la sola deziro.

Kaj nia Esperanto? Ĉu estas timeble, ke ĝi dronos en la maro de l' sango? Ne, certe ne! La nuna milito interalie montros, kiom necesa estas lingvo internacia por faciligi la rilatojn sub la standardo de Ruĝa Kruco ne sole kun la malamiko vundita, sed eĉ kun la soldato de armeo amika, batalanta flanko-ĉe-flanko.

Tre longe flui la sango ne povas. La milito estos likvidita kaj dum la Paco ekregonta sur la Tero nia ideo refloros kun la aliaj ideoj de l' civilizacio renovigita. — K.

La Ondo de Esperanto, Septembro 1914

Completament agens an aquesta qüestió, playent-nos de les enemistats entre *samideanoj*, i deixant-ne la responsabilitat a son autor, publiquem la següent lletra que no poguérem incloure en el passat número, per a complir l'oferiment fet a *Tarragono Esperanta*. Amb aquesta publicació entenem deixar cloca la discussió pública en nostres planes, i preguem als bons amics de Reus i Tarragona que procurin inspirar sos actes en un sà criteri esperantista, perquè sobre l'oblit dels mutuus agravis puguin reprendre ses amicals relacions.—K. E.

Senyor Director de KATALUNA ESPERANTISTO. — Barcelona

Distingit senyor meu : Contestant a la carta que publicà el K. E. de maig últim, pàgines 79 i 80, firmada per E. Aguadé, i sols per a coneixement dels federats que no assistiren al Congrés de Sant Feliu, crec un deure manifestar:

1.ª Que el Reglament que presentà *Tarragono Esperanta* sols era provisional, i amb ell constava que per a pertènixer a la Lliga no es pagaria quota.

2.ª Que a la reunió de grups del dia 11 de janer hi assistiren representants de grups que no existeixen, lo que vareig provar en el Congrés.

3.ª Que els de Reus acapararen els càrrecs de la Directiva de la per ells anomenada Lliga; i

4.ª Que *T. E.* no hi està de fet adherida, puix que en aquella reunió el senyor Viñas, delegat de *T. E.*, no va fer constar la seva aprovació firmant els estatuts ni cap acta en que es fés constar així; i fins suposant que el senyor Viñas hagués firmat estatuts i acta, com després s'ha demostrat que no existeixen ni han existit mai alguns dels grups allí representats (conforme vareig fer veure ben clarament en el Congrés de Sant Feliu, quedant-ne tot-hom plenament convenut), són, doncs, il·legals els acords presos.

Passem per alt lo de la perpetuitat de tres càrrecs dels sis que en efecte es compon la suposada Lliga, lo que és contrari a l'esperit i finalitat de l'Esperanto.

El senyor Aguadé, després de tot lo ocorregut, tenia el deure precís d'assitir al Congrés de Sant Feliu, i per cap motiu podia faltar-hi ell o algú de Reus, i d'aquesta manera, haurien pogut contestar els càrrecs fonamentats que va fer-los-hi *T. E.* Com els de *Tarragono Esperanta* procuren sempre evitar escàndols, no han perdut el temps fent publicar articlets en cap periòdic com han fet els de Reus, i, únicament, publiquen la present en *K. E.* donant per acabada tota discussió, i ens alegrarem que la suposada Lliga progressi per al bé de l'Esperanto.

Mercès, senyor Director, i mani a son afectíssim s. s., q. l. e. l. m.

Per *Tarragono Esperanta*

Tarragona, 5 de juliol 1914

DOMENEC OBIOL

KATALUNA ESPERANTISTA FEDERACIO

KOMITATO

<i>Prezidanto</i>	. . .	Gaietà BALSELLS.	. . .	Barcelona
<i>Vicprezidanto</i>	. . .	Gustau GALCERÀN	. . .	Vilanova i Geltrú
<i>Sekretario.</i>	. . .	Josep VENTURA	. . .	Terrassa
<i>Vicsekretarioj</i>	. . .	Josep BUYÉ . . .	. . .	Barcelona
		Lleonart RENOM	. . .	Barcelona
<i>Kasisto</i>	. . .	Joan PIFERRER	. . .	Sabadell
<i>Administristo</i>	. . .	Josep SERRAT	. . .	Barcelona

La KATALUNA ESPERANTISTA FEDERACIO
disdonas senpage al siaj membroj la gazeton
KATALUNA ESPERANTISTO. Jarkotizo
kostas : Enlande, 3 pesetoj. Eksterlande, 2 Sm.
Pli altaj kotizoj estas kun danko akceptataj

Reglament de la Federació Catalana d'Esperantistes

Article primer. — Queda constituïda amb el nom de «Federació Catalana d'Esperantistes» la federació d'esperantistes en terres de llengua catalana.

Art. segon. — L'objecte de la «F. C. d'E.» es l'unió de tots els esperantistes en terres de llengua catalana per a la divulgació i propaganda de l'Esperanto, per als fins de la representació aconsellada en la reunió general del V Congrés Internacional d'Esperanto a Barcelona, i per donar compliment a tots els acords i consells, que afectin als esperantistes en col·lectivitat, provinents dels Congressos Internacionals o dels nuclis directores de la llengua del Dr. L. L. Zamenhof.

Art. tercer. — Per al millor compliment de l'article anterior, la «F. C. d'E.» publicarà una revista gratis per als federats, l'organització de la qual serà determinada per un reglament especial interior publicat pel cos de redacció i previa acceptació del Comitè Directiu.

Art. quart. — La «F. C. d'E.» consistirà únicament de membres individuals, que contribuirán al seu sosteniment amb la quota mínima de TRES ptes. anyals pagades per endavant.

No obstant, tota societat o grup podrà entrar a la «Federació» amb els mateixos drets i atribucions que'ls membres individuals i llurs membres podrán pagar les quotes per mensualitats. Per a aquest fi els Presidents s'entendrán amb el Caixer-administrador directament.

Els Presidents dels grups adherits formarán un Consell Consultiu de la «Federació», an el qual podrà dirigir-se el President de la mateixa per conèixer la seva opinió en els casos en que ho cregui convenient. El Consell informarà mensualment al Comitè de la «Federació», sobre afers esperantistes, fixant especial atenció es lo que fóra de desitjar per a la millor marca de la «Federació» i de la propaganda esperantista.

Art. quint. — La «F. C. d'E.» serà regida per un Comitè Directiu compost de President, Vice-president, Caixer-administrador de la revista, Vice-caixer-administrador, Secretari i Vice-secretari.

Aquest Comitè serà censor de la revista. El càrrec de Caixer-administrador serà permanent. El que'l desempeñi continuarà en el càrrec fins a ordre de la Junta que farà ratificar pel pròxim Congrés.

Art. sisè. — Els federats de cada localitat elegiran un delegat que tindrà a son càrrec: recollir les quotes dels federats, fer les comunicacions necessaries per als efectes de l'article segon i demés assumptes del règim de la «F. C. d'E.» i ésser l'intermediari entre'l Comitè Directiu i els seus representants.

Els delegats podrán retenir-se, si ho creuen convenient, en concepte de despeses, un 5 per 100 de les quotes que cobrin.

Art. setè. — El Comitè de la «F. C. d'E.» cridarà almenys una vegada l'any, en diferent localitat, durant la primavera i en dia festiu, a tots els seus federats, en Assemblea o Congrés general, en el qual, previa ordre del dia, se donarà compte als assistents dels treballs i gestions fets pel referit Comitè Directiu durant son exercici, s'acordarà el lloc on hagi de celebrar-se el vinent Congrés o Assemblea, se nomenaràn els individus que hagin de formar el Comitè per al següent exercici, i es discutirán les proposicions que hagin sigut presentades abans de la sortida del número de la revista anunciant el Congrés o Assemblea, i incloses en l'ordre del dia.

Art. vuitè. — El Comitè estarà facultat per crear les seccions que cregui més convenientes per a la prosperitat de la «F. C. d'E.» i de l'Esperanto; les Juntes de les quals serán resoludes per cada Comitè entrant.

Serà President nat de cada secció un individu del Comitè designat per aquest.

Art. nouè. — Tots els acords de les Assemblees i Congressos serán presos per majoria absoluta de vots dels socis assistents.

Art. desè. — Les esmenes que vulguin fer-se en aquest Reglament haurán de presentar-se en temps convenient per ésser incloses a l'ordre del dia i publicades en llur totalitat, car únicament podrán ésser discutides i aprovades en les Assemblees o Congressos generals.

Art. onze. — La llengua oficial serà l'Esperanto, podent ésser usada la catalana en les Assemblees.

Art. dotzè. — En cas de dissolució previ acord de la «F. C. d'E.», els fons existents, o que resultin de la liquidació, passarán a la «Centra Oficejo», domiciliada a París, per a la propagació de l'Esperanto.

Article transitori. — La «F. C. d'E.» serà domiciliada a Sabadell, carrer de Gracia, 12.